

ОПШТИНА ГЕВГЕЛИЈА

**ЛОКАЛЕН АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ
2018-2022**

Гевгелија, мај 2018

СОДРЖИНА

I. Анализа на состојбата –	3
II. Основни поими од областа на родовата еднаквост	3
III. Комисија за еднакви можности при Општина Гевгелија (КЕМ)	
- временска рамка и финасирање	5
IV. Стратегиски области и цели	5
1. Стратегиски области на дејствување.	5
2. Стратегиски цели	6
3. Имплементација	7
V. Заклучок	7

I. Анализа на состојбата

Политиката на родова рамноправност претставува едно од фундаменталните начела на демократијата и општествениот поредок. Родовата рамноправност во Република Македонија е загарантирана со Уставот, и како фундаментално човеково право претставува една од најважните цели и приоритети за државата.

Постигнувањето на вистинска рамноправност меѓу родовите и справувањето со нееднаквостите претставува грижа за целата држава а тоа значи отстранување на сите бариери и пречки во обезбедувањето на услови за постигнување на целосна еднаквост меѓу жените и мажите.

Целта на институционализирањето на активностите и мерки за родова рамноправност значи обезбедување на услови за воспоставување на еднакви можности за жените и мажите во сите области и сегменти на живеење и работење: економскиот, политичкиот, социјалниот, културниот, образовниот, здравствениот сегмент и сите други аспекти од живеењето во општествена заедница.

Анализирајќи ги сите аспекти на современото живеење во општина Гевгелија како современа локална заедница, а имајќи ги во предвид културните и традиционални обележја својствени за Општина Гевгелија, се издвојуваат следните заклучоци:

- ✓ на подрачјето на Општина Гевгелија не е евидентиран ниту еден облик на дискриминација по било кој основ;
- ✓ на подрачјето на Општина Гевгелија во практичното работење (во приватниот и јавниот сектор) и секојдневното живеење се забележува соодветно ниво на еднаквост меѓу половите, еднаков статус и третман во остварувањето на сите;
- ✓ на подрачјето на Општина Гевгелија во сите области на живеење и работење (во јавниот и приватниот сектор), воспоставен е однос на рамноправен третман за жените и мажите со што се отстранети сите форми на родова дискриминација;

Имајќи ги во предвид овие заклучоци, а врз основа на законската регулатива која се однесува на оваа област, Општина Гевгелија како единица на локалната самоуправа е креатор и врз таа основа има обврска да ги спроведе политиките и програмите за унапредување на односите меѓу жените и мажите, системски да го промовира принципот на еднакви можности, да работи на градење подобри услови за постигнување на повисоко ниво на родова еднаквост.

II. Основни поими од областа на родовата еднаквост

РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ – праведност при постапувањето со мажите и жените во согласност со нивните лични потреби, праведност особено во врска со правата, придобивките, обврските и можностите. Унапредување на личната, социјалната, културната, политичката и економската рамноправност за жените и мажите;

РОДОВА ЕДНАКВОСТ – различните однесувања, аспирации, потреби на жените и мажите се почитувани, земени во предвид, вреднувани и подеднакво потпомогнати. Родовата еднаквост е заснована на принципите на човековите права и социјалната правда.

ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ ЗА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ - подразбира промовирање на начелото за воведување еднакво учество на жените и на мажите во сите области од јавниот и приватниот сектор, еднаков статус, еднаков третман во остварување на сите

права и во развојот на нивните индивидуални потенцијали, преку кои тие придонесуваат во општествениот развој и еднакви придобивки од резултатите произлезени од тој развој;

ПОТПОЛНА ЕДНАКВОСТ НА ЖЕНИТЕ И МАЖИТЕ – подразбира еднакви права, можности, услови и третман во сите области на јавниот и приватниот живот и отсуство на сите услови кои може да придонесат за нееднакви односи на моќ и нееднаква распределба на општествените добра меѓу мажите и жените.

РОДОВА ПЕРСПЕКТИВА – претставува општо прифаќање на родовата перспектива во процесот на проценување на импликациите на секое планирано дејство врз жените и врз мажите, вклучувајќи го и законодавството, политиките или програмите во сите области и на сите нивоа. Тоа е стратегија за прашањата и за искуствата на жените и на мажите во настојувањето да станат интегрална димензија на дизајнирањето, спроведувањето, следењето и евалуацијата на политиките и програмите во сите политички, економски и општествени области, при што жените и мажите ќе имаат еднакви придобивки во процесот на постигнување на родова рамноправност.

GENDER MAINSTREAMING / ВКЛУЧУВАЊЕ НА РОДОВАТА РАМНОПРАВНОСТ ВО ГЛАВНИТЕ ТЕКОВИ, ПОЛИТИКИ И ПРАКСИ – интегрирање на родовата перспектива во секоја фаза на процесот градење, донесување, спроведување, следење и евалуација на политики во чија основа е промовирањето и унапредувањето на еднаквоста меѓу мажите и жените. Значи, проценка на влијанието на политиките врз животот и местото на жената и мажот и превземање одговорност во процесот на градење на заедничка визија за постигнување одржлив развој.

РОДОВО БУЏЕТИРАЊЕ – претставува резултат во постигнувањето на родовата рамноправност со примена на практиките на вклучување на родовите перспективи во процесите на буџетирање. Родовото буџетирање не имплицира посебни буџети за жените, туку значи проценка на буџетите од аспект на родова рамноправност и вклучување на родовите перспективи на сите нивоа во процесите на буџетирање;

БАЛАНСИРАНО УЧЕСТВО НА МАЖИТЕ И ЖЕНИТЕ – претставува важен услов за рамноправност меѓу мажите и жените е поделба на позициите на моќ и одлучување (од 40 до 60 % од секој пол) меѓу мажите и жените во секој сегмент од општествено-политичкиот живот;

ПОДАТОЦИ КЛАСИФИЦИРАНИ СПОРЕД ПОЛ – квантитативни статистички информации, т.е. собирање и разделување на податоци според пол со цел да се изврши компаративна / родова анализа;

РОДОВ ЈАЗ – јаз кој се јавува во било која област во општествениот живот меѓу жените и мажите и се однесува на учество, пристап, права, хонорари и придобивки.

ВКЛУЧУВАЊЕ НА РОДОВИТЕ ПЕРСПЕКТИВИ ВО ГЛАВНИТЕ ТЕКОВИ - подразбира интегрирање на родовата перспектива во секоја фаза на процесот на градење, донесување, спроведување и евалуација на политики, притоа имајќи го во предвид унапредувањето и промовирањето на еднаквоста меѓу половите.

III. Комисија за еднакви можности при Општина Гевгелија (КЕМ)- временска рамка и финансирање

Комисија за еднакви можности (КЕМ) при Советот на општина Гевгелија, во актуелниот мандатен состав, е формирана на седницата на Советот на општина Гевгелија одржана на 03.11.2017 година. Комисија за еднакви можности (КЕМ) при

Советот на општина Гевгелија, во периодот кој следува ќе ги искористи позитивните искуства од оваа област својствени за Општина Гевгелија како и другите локални заедници од државата и ќе се фокусира на реализација на локална годишна програма за родова рамноправност за 2018 година, како и на реализацијата на локалниот акционен план за периодот 2018-2022 година.

Овој план е изработен во согласност со принципот за родово буџетирање а годишниот оперативен план за 2018 година е земен во предвид при изготвувањето на Буџетот на општина Гевгелија за 2018 година односно финансиските импликации и потреби за реализација на годишниот план за 2018 година се предвидени во Буџетот на Општина Гевгелија за 2018 година.

IV. Стратегиски области и цели

1. Стратегиски области на дејствување

Врз основа на Уставните вредности, законската регулатива со која се регулира областа на родовата еднаквост во Република Македонија, одредбите содржани во Акцискиот план за родова рамноправност во Република Македонија (АППР), локална годишна програма за родова рамноправност за 2018 година, Локалниот план за акција за родова рамноправност на општина Гевгелија ќе се фокусира на следните области:

1. Човекови права;
2. Одлучување;
3. Здравје;
4. Социјална заштита;
5. Образование;
6. Вработување;
7. Претприемништво
8. Справување со насилство;
9. Медиуми;
10. Мировни активности;
11. Животна средина.

За да може навистина квалитетно да се дејствува на планот на сите овие области и да се постигнат позитивни и добри резултати, многу важно е пристапот да биде целосен и системски. Тоа значи во сите политики и програми за кои е надлежна општината, уште во фазата на планирање не само да се промовира туку и да се применува политиката на еднакви можности. Тоа бара градење и постојано унапредување на човечки капацитети на локално ниво, механизми за координација на активностите и ефикасни средства и алатки за имплементација на сите активности од сферата на еднаквите можности меѓу половите.

За да може да се постигне високо ниво на унапредени односи на полова рамноправност и да се стекнат позитивни вредности и резултати во претходно наведените области на дејствување, општина Гевгелија ќе се фокусира кон постојано зајакнување и унапредување на капацитетите и механизмите за вклучување на родовите можности во јавните политики, стратегии и акциски планови и ќе го применува методот на родово буџетирање.

2. Стратегиски цели

Локалниот план за акција за родова рамноправност на општина Гевгелија за периодот од 2018-2022 година, ќе се реализира заради остварување на следните стратегиски цели:

- ✓ зајакнување на институционалните капацитети на општината за вклучување на родов пристап во програмирањето и буџетирањето преку обуки на членовите на КЕМ и општинската администрација, развивање на интерни постапки и механизми за координирано дејствување,
- ✓ промоција на родовата еднаквост како вредност, преку информативни кампањи и манифестации и информирање на обата пола за услугите и можностите кои ги нуди општината и преку редовна публикација на активности и материјали за родова рамноправност,
- ✓ промовирање на концептот за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје и информираност на жените и мажите за грижата на нивното севкупно здравје, поголема едукација за малигните заболувања на репродуктивните органи како и создавање реална слика за најчестите заболувања на подрачјето на Општина Гевгелија и причинителите за тоа изразено низ јасни податоци во кои ќе бидат содржани релевантни и навремени полово разделни статистички податоци,
- ✓ унапредување на механизмите за учество на обата пола во процесот на носење на одлуки во општествената заедница со посебен акцент на вклучување на маргинализираните групи,
- ✓ промовирање на концептот на правна писменост со што се овозможува правна заштита на припадниците на обата пола во случај на ускратување или повреда на нивните права,
- ✓ подобрување, унапредување и зајакнување на економскиот статус на жените преку обуки за започнување и водење на бизнис односно концептот на женско претприемништво,
- ✓ активно учество на обата пола во имплементацијата на Локалниот еколошки акционен план (ЛЕАП) на општина Гевгелија.

3. Имплементација

Одговорни субјекти за имплементација на овој акциски план се Комисијата за еднакви можности при Советот на општина Гевгелија и координаторот за еднакви можности. Нивна обврска е да иницираат а соодветните општински органи да институционализираат локална мрежа на субјекти кои во континуитет ќе ја следат состојбата и ќе предлагаат, поддржуваат и реализираат меки и активности што ќе го унапредуваат процесот на родова рамноправност во сите области на живеењето на подрачјето на Општина Гевгелија.

V. Заклучок

Имајќи ги во предвид специфичните карактеристики на факторите кои се својствени за општина Гевгелија, а се однесуваат на остварувањето на родовата рамноправност, може да се констатира дека акцискиот план за родова еднаквост е направен врз основа на реалните показатели и информации за Општина Гевгелија а се однесуваат на етичкиот состав на населението на подрачјето на Општина Гевгелија, процентот на вработеност меѓу мажите и жените, процентот на писменост и застапеноста на обата пола во процесите на одлучување.

Имплементацијата на овој акциски план значи активна улога на клучните субјекти - Комисијата за еднакви можности и координаторот, при остварување на политиките за родова еднаквост, креирање, поддржување и реализирање на конкретни мерки и активности со цел подобрување на состојбата со родовата еднаквост на подрачјето на Општина Гевгелија.

Бр.09-892/1
28.05.2018
Гевгелија

Претседател
на Советот на општина Гевгелија
Ташко Дојчинов, с.р.